

*Л.А. Бондаренко, канд. екон. наук, доц.,
Криворізький економічний інститут
ДВНЗ "Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана"*

МІКРОКРЕДИТУВАННЯ ЯК ОДНА З ПЕРСПЕКТИВНИХ ФОРМ ІНВЕСТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

Малі та середні підприємства (МСП) в розвинутих країнах є важливим сектором національних економік. Якщо великі підприємства визначають рівень науково-технічного потенціалу країни, то МСП, будучи найбільш масовою формою ділового життя, забезпечують соціально-економічну стабільність розвитку.

В Україні малий та середній бізнес знаходиться на стадії становлення і потребує грошових коштів для подальшого розвитку. На сьогоднішньому етапі саме банківський кредит розглядається як основне джерело забезпечення фінансовими ресурсами поточної господарської діяльності МСП. Але ніша кредитування малого та середнього бізнесу в Україні недостатньо заповнена. Це пов'язано з тим, що банки намагаються обслуговувати великих клієнтів, тоді як приватних підприємців відносять до групи підвищеного ризику.

Як свідчить світова практика, сектор МСП відрізняється підвищеною динамічністю, здатністю до швидкого створення нових виробництв і генерації нових робочих місць. Наприклад, у США за останнє десятиліття приблизно 55 % всіх інновацій і близько 75 % нових робочих місць були створені в секторі МСП. При цьому ефективність капіталовкладень була приблизно в 9 раз вища, ніж у сфері великого бізнесу.

Фінансова криза змусила вітчизняні комерційні банки переглянути підходи до ведення бізнесу, змінити стратегічні орієнтири. Сьогодні багато банківських установ акцентують свою увагу саме на обслуговуванні діяльності МСП. Внаслідок цього набувають необхідності вирішення питання розвитку кредитних продуктів для малого та середнього бізнесу в банках. Однією з перспективних форм інвестування МСП розглядається мікрокредитування.

Головна відмінність мікрокредитів від звичайних полягає в тому, що вони видаються за стандартними програмами. Це знижує операційні витрати, кількість запитуваних документів зведено до мінімуму, заявка розглядається в найкоротший термін. Попереднє рішення приймається протягом години, а видача здійснюється протягом одного дня після надання повного пакета документів. Видача великої кількості

стосовно невеликих позик дозволяє диверсифікувати портфель, що важливо в плані зниження ризику.

Відзначимо, що ставки на мікропозики зазвичай досить високі, оскільки це часто експрес-продукти (хоча деякі банки беруть участь у програмах фондів підтримки підприємництва, які компенсують бізнесменам частину ставки).

При мікрокредитуванні головною опорою для фінансистів є статистика та інформація про платоспроможність та репутацію клієнта. Але відсутність повноцінних баз таких даних і розрізненість бюро кредитних історій в Україні не дозволяють запровадити в країні мікрокредити повною мірою. Втім, альтернативою можуть стати нематеріальні форми поручительства. Так, у Російській Федерації успішно працює програма масового кредитування за пропискою.

Таким чином, вітчизняним комерційним банкам у рамках програми мікрокредитування необхідно створити ряд продуктів спеціально для МСБ, з можливістю отримання кредиту без застави і з мінімальним пакетом документів. Залучення кредитних ресурсів у сектор МСП надасть можливість стимулювати відтворювальні процеси в економіці України.

*Е.С. Дмитренко, канд. юрид. наук, доц.,
Національна академія Служби безпеки України, м. Київ*

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У СФЕРІ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВУ БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ

Одним із засобів забезпечення фінансової безпеки України є досконалий механізм правового регулювання відносин у сфері банківської діяльності. Це питання набуває особливої актуальності в умовах вчинення суб'єктами фінансового права великої кількості правопорушень.

Аналіз банківського законодавства засвідчив наявність значної кількості норм, які потребують удосконалення, або ж відсутність як окремих з них, так і нормативно-правових актів у цілому. Зокрема, давно назріла потреба для зменшення правопорушень у сфері готівкових розрахунків прийняти закон "Про національну валюту", в якому розробити систему ефективних заходів щодо посилення платіжної дисципліни всіх суб'єктів таких розрахунків та передбачити відповідальність у цій сфері. Недосконалыми вважаємо і норми про застосування адміністративних штрафів у разі порушення банківського законодавства та пропонуємо переглянути підстави їх застосування штрафів та розміри.